

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเอง ก็ได้เสด็จประพาสหัวเมืองชายทะเลฝั่งตะวันออกอีก ในปีออก พ.ศ. ๒๔๒๘ ดังความปรากฏในพระราชหัตถเลขาฉบับที่ ๑ ฉบับที่ ๒ และฉบับที่ ๓ ซึ่งรายละเอียดในพระราชหัตถเลขาทั้ง ๓ ฉบับ เป็นการย้ายยืนยันชัดเจนว่า ครั้งหนึ่ง “เกาะกง” หรือเมืองปัจจันตคิริเขตรนี้ เคยเป็นของไทย

พระราชหัตถเลขาฉบับที่ ๑ “...;ÓË¹`àÇÀÒÃØè§¼ÃØè§¼Öé`Đä´éíí;àÃxÍ`Ò;àÁxÍ§`Ñ¹.ºØÃÖ ä»¾Ñ;Í¹.Öèà;ÖĐ;§ ÃØè§¼Öé¹`ĐÍí;`Ò;à;ÖĐ;§ä»¹¶Ö§.Öèµèí`Ò;àçµÃíà´¹ à¾xèí`Đä´é¾º;ÑºµÍàÇÍà¹ÍàÁxÍ§ä«§èí¹...” àçÖÁ¹ã¹àÃxÍ¾ÃÐ.Öè¹Ñè§àÇËÒµÃÖ .ÖèáËÁËËÖ§Ëì »Ò;¹éÒ`Ñ¹.ºØÃÖ ÇÑ¹ ò Í ó µèÓ »ÖÇÍ; ©Ë; ËÑ;ÃÖª ãòòö ¾ÃÐÃÖªËÑµ¶àÁçÒ©ºÑº.Öè ò “...µÃÑé§ÇÑ¹ ó Í ó µèÓ àÇÀÒ ò áÁ§àééÒ ä´éíí;`Ò;àÁxÍ§`Ñ¹.ºØÃÖµÃ§ÁÒ¶Ö§à;ÖĐ;§ àÇÀÒÃÖÁË¹Öè§ àçéÒ-ÍÍÁÙèã¹à;ÖÐ µÃÑé§ÇÑ¹ ò Í ó µèÓ àÇÀÒàééÒ Íí;`Ò;à;ÖĐ;§ÁÒ-Í´.ÖèË¹éÒà;ÖÐàËÁç´´éÒ¹ã¹...” àçÖÁ¹ã¹àÃxÍ¾ÃÐ.Öè¹Ñè§àÇËÒµÃÖ .ÖèáËÁËà-ÖÁ¹ áçÇ§àÁxÍ§»ÃÐ`Ñ¹µØÃÖàçµÃì ÇÑ¹ ò Í ó µèÓ »ÖÇÍ; ©Ë; ËÑ;ÃÖª ãòòö ¾ÃÐÃÖªËÑµ¶àÁçÒ©ºÑº.Öè ó “...¾Íä»¶Ö§ËÖÁÒçÖÇ;ç;ÁÑºàÃxÍçÖé¹ÁÒ¶Ö§à;ÖĐ;§àÇÀÒÃèÒµèÒ .ÍÍÍÍÁÙè.Öè¹Ñè¹µx¹Ë¹Öè§ ÆØè§¼Öé¹ÇÑ¹ ã Í ó µèÓ àÇÀÒàééÒçÖé¹à.ÖèÁçº¹½Ñè§ áÁéçÍí;àÃxÍÁÒ¾Ñ;Öè»Ò;ìèÒÇàÁxÍ§µÃÖ´...” àçÖÁ¹ã¹àÃxÍ¾ÃÐ.Öè¹Ñè§àÇËÒµÃÖ .ÖèáËÁËËÖ§Ëì »Ò;¹éÒ`Ñ¹.ºØÃÖ ³ ÇÑ¹ ò Í ó µèÓ »ÖÇÍ; ©Ë; ËÑ;ÃÖª ãòòö ¾ÃÐÃÖªËÑµ¶àÁçÒ.Ñè§ ó ©ºÑº¹Öè µÑ´´Ò;Ë¹Ñ§ËÍ¾ÃÐÃÖªËÑµ¶àÁçÒ ¾ÃÐº.ËÁà´ç´¾ÃÐ`ØÁ`ÍÁà;ÁéÒ àÁxèÍàË´ç´»ÃÐ¾ÖËËÇàÁxÍ§ªÖÁ-ĐàÁµĐÇÑ¹Íí; ã¹»ÖÁĐàÁÖÁ ¾.Ë. òòòö ;Ñº»ÖÁĐáÁ ¾.Ë. òòòö áÁĐ»ÖÇÍ; ¾.Ë. òòòö÷ ÁÇÁ ó µÃÒÇ